

Sarkanvēdera ugunskrupja *Bombina bombina* L. areāla paplašināšanās Latvijā kā klimata pasiltināšanās iespējamās sekas

Aija Pupiņa
Mihails Pupiņš
Artūrs Škute
Daugavpils Universitāte
Latgales zoodārzs
bombinalatvia@inbox.lv

20.02.2009.

Pētījumu atbalsts

- Daugavpils universitāte : projekts #2004/003/VPD1/ESF/PIAA/04/NP/3.2.3.1./0003/0065
- Latvijas vides aizsardzības fonds: projekts # 1-08/30/2006 : “Purva bruņurupuču, sarkanvēdera ugunskrupju, plato ūdensvaboļu ekoloģijas pētīšana un aizsardzība Latvijā”
- Dabas aizsardzības pārvalde
- Latgales zoodārzs
- Latgales ekoloģiskā Biedrība
- Daļa informācijas tika iegūta pateicoties LIFE NATURE projektu aktivitātēm: projekts #LIFE04NAT/LV/ 000199 "Sugu un biotopu aizsardzība Dabas parkā „Rāzna”" ("Protection of habitats and species in Nature Park "Rāzna").

Pētījuma aktualitāte

Latvijā atrodas *Bombina bombina* sugas areāla ziemeļu robeža un pēdējā laikā tiek konstatētas jaunas sarkanvēdera ugunskrupju lokalizācijas. Dažu lokalizāciju vecums ir no 1 līdz 10 gadi. Tātad, tiek novērots *Bombina bombina* areāla paplašināšanās uz ziemeļiem.

Bombina bombina

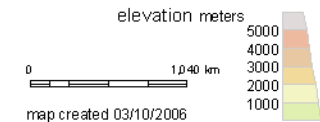
total range area = 2,947,971 km²

range type

- Native Extant
- Native Possibly Present
- Introduced
- Native Reintroduced
- Possibly Extinct
- Extinct

- national boundaries
- - - subnational boundaries
- lakes, rivers, canals
- salt pans, intermittent rivers

Pētījuma hipotēze

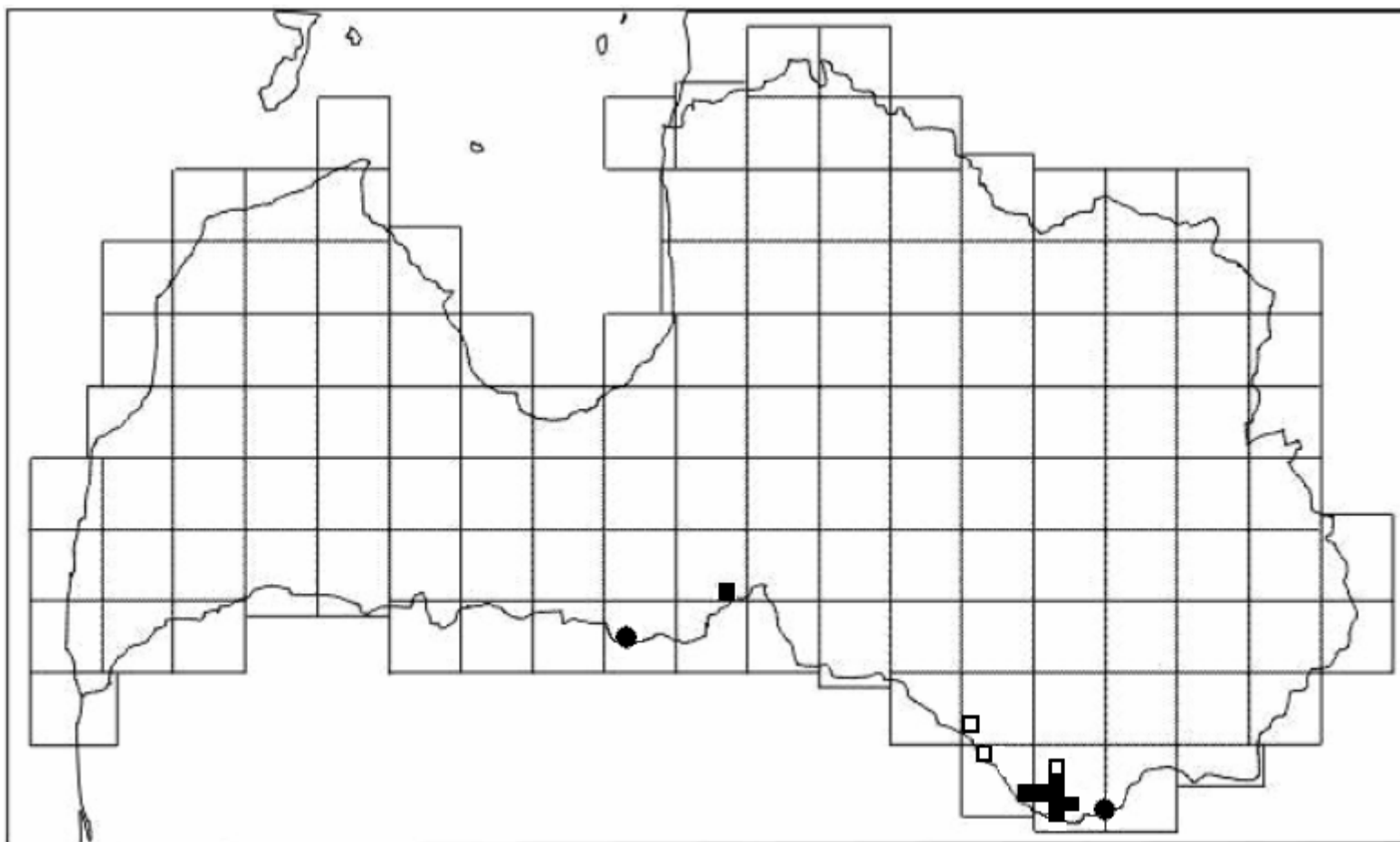
Sarkanvēdera
ugunskrupju
Bombina bombina L.
areāla
paplašināšanās
Latvijā uz ziemeļiem
notiek saistībā ar
klimata
pasiltināšanos
pedējos 85 gados.

Materiāli un metodes

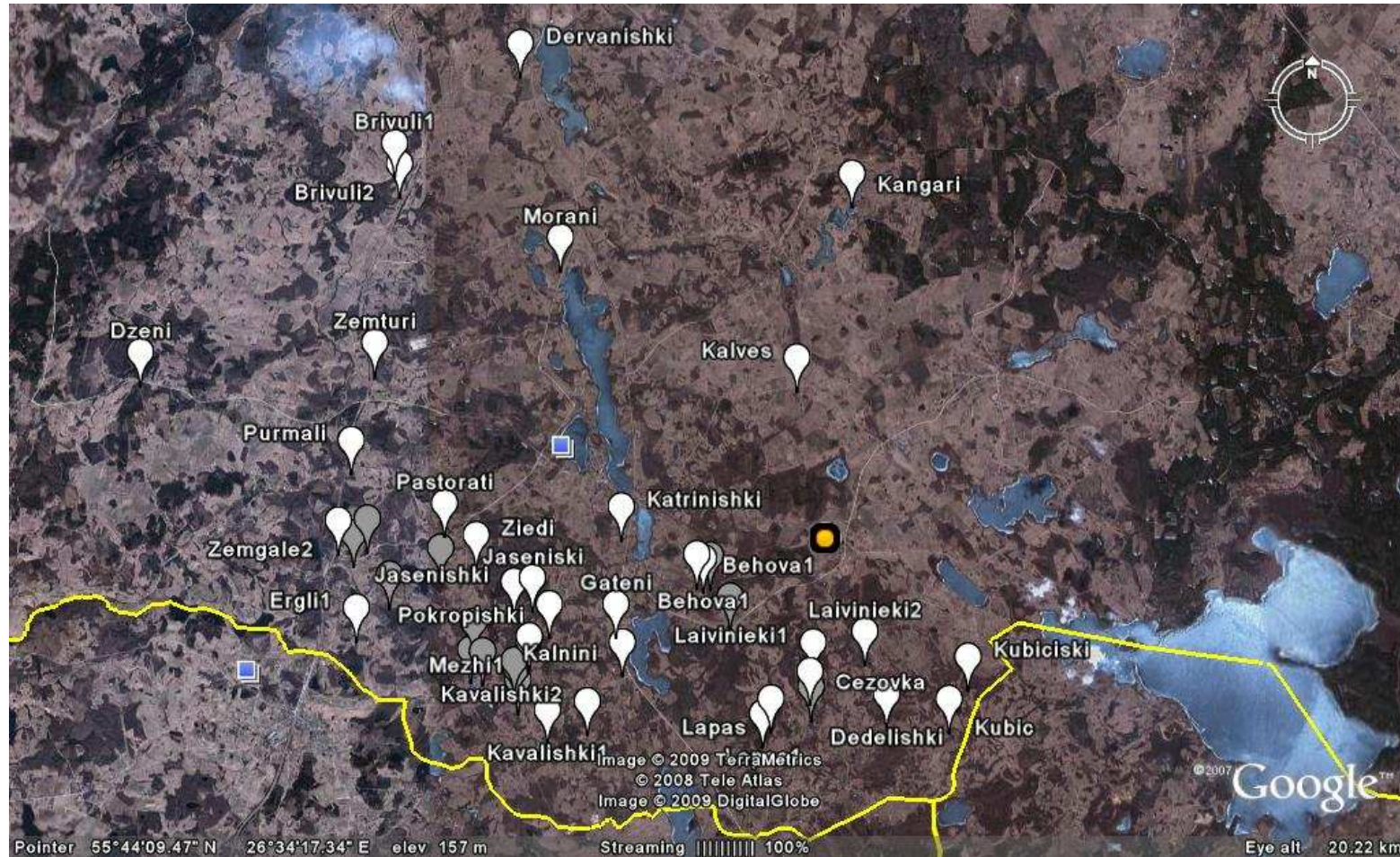
- Apsekotas 64 jaunas *Bombina bombina* lokalizācijas Latvijas teritorijā.
- Lokalizāciju vecums noteikts vietējo iedzīvotāju aptaujas rezultātā.
- Salīdzināti klimatisko apstākļu izmaiņas dati no Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras mājas lapas www.meteo.lv [06.01.2009]

Rezultāti

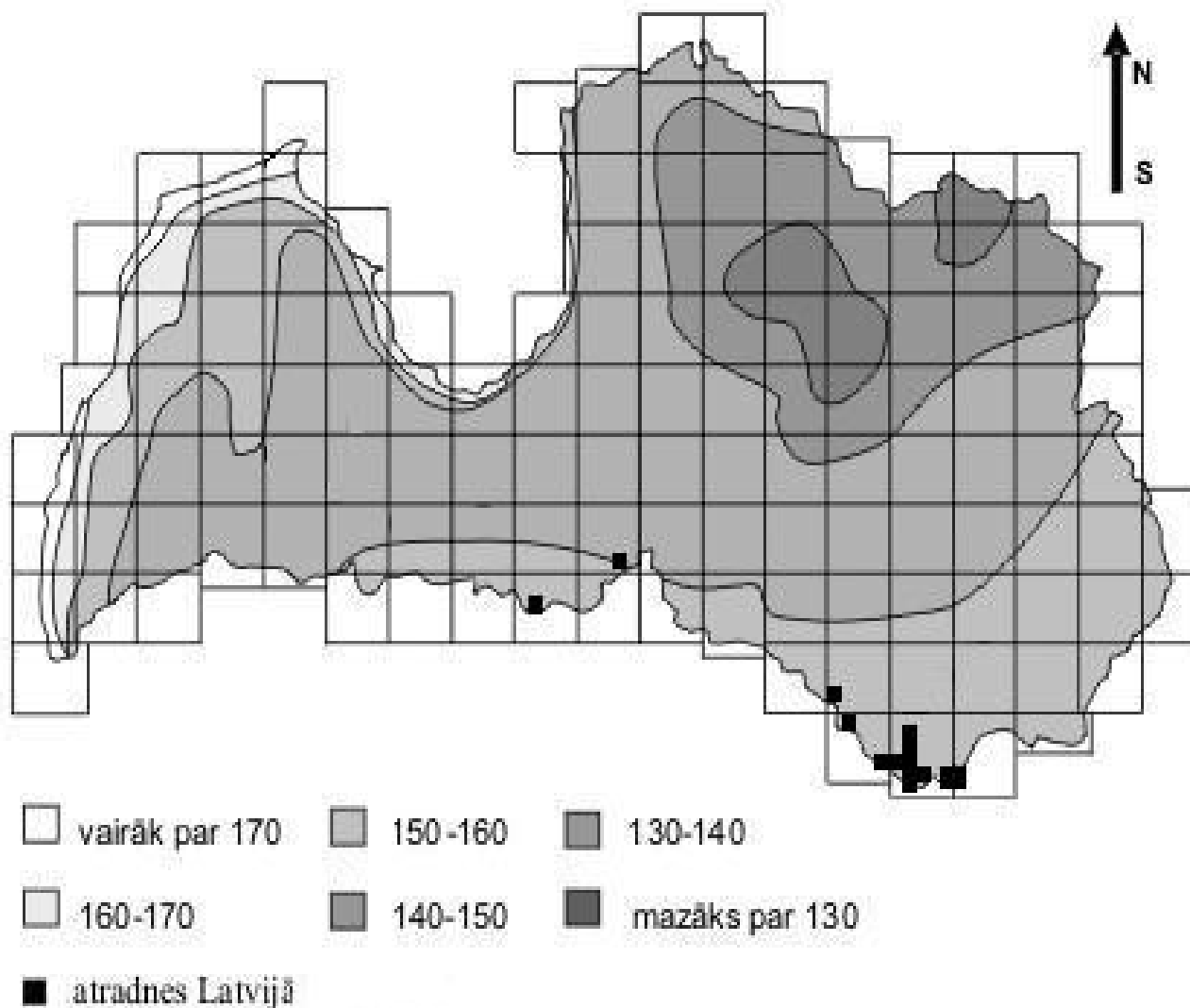

Bombina bombina atradņu (2008.) izvietojums Demenes pagastā

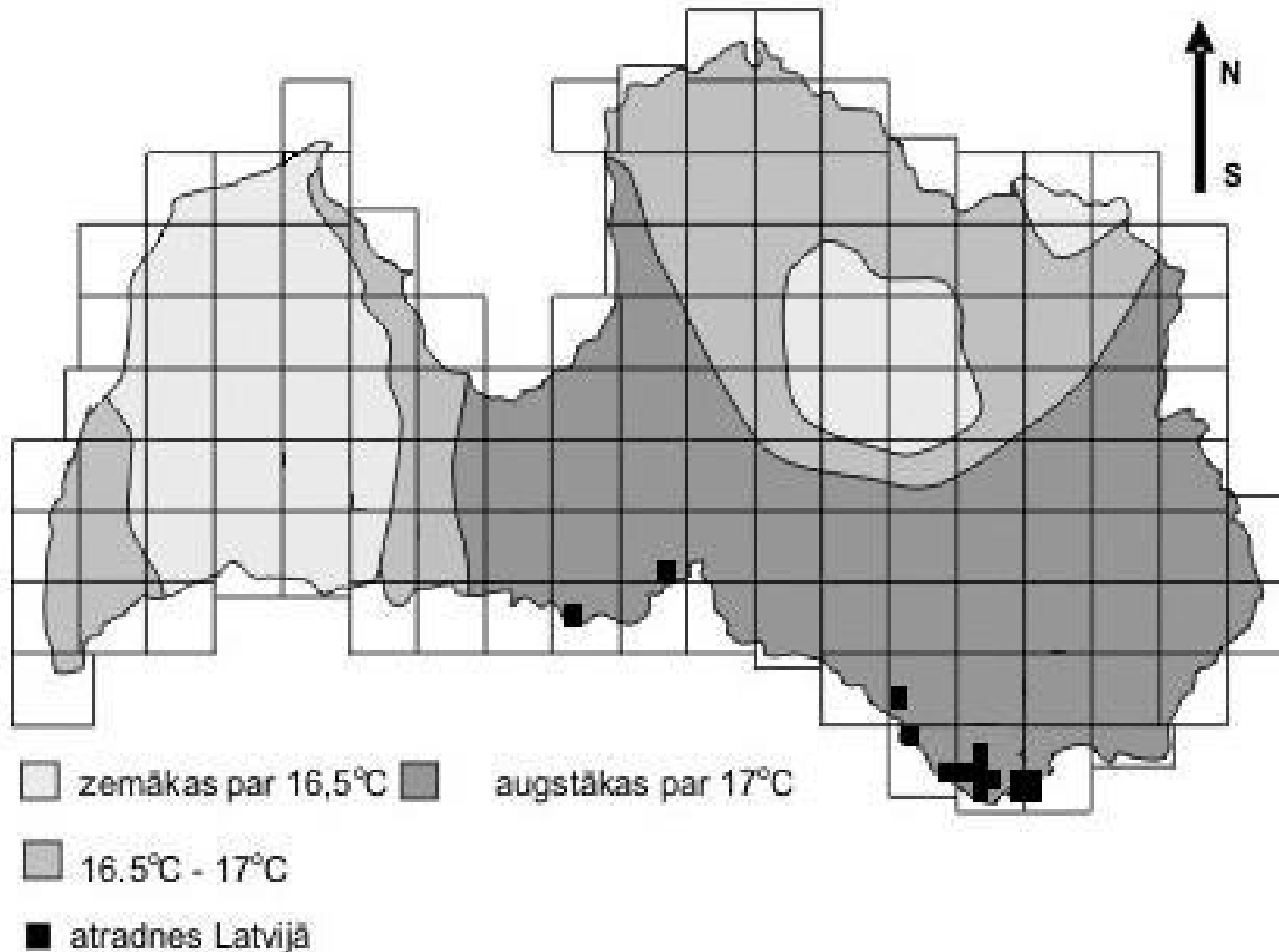

***B. bombina* atradņu izvietojums Latvijā un bezsala perioda gaisā garums dienās (Turlajs 2007).**

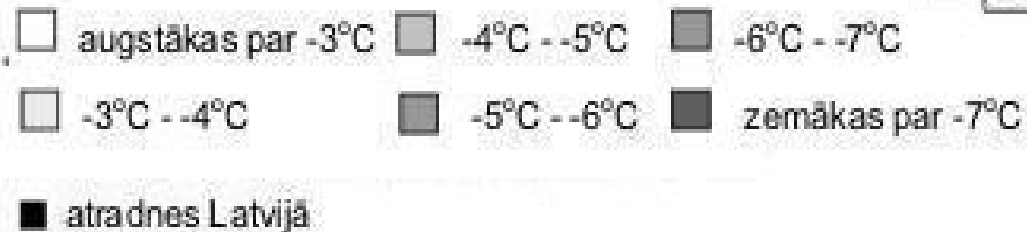
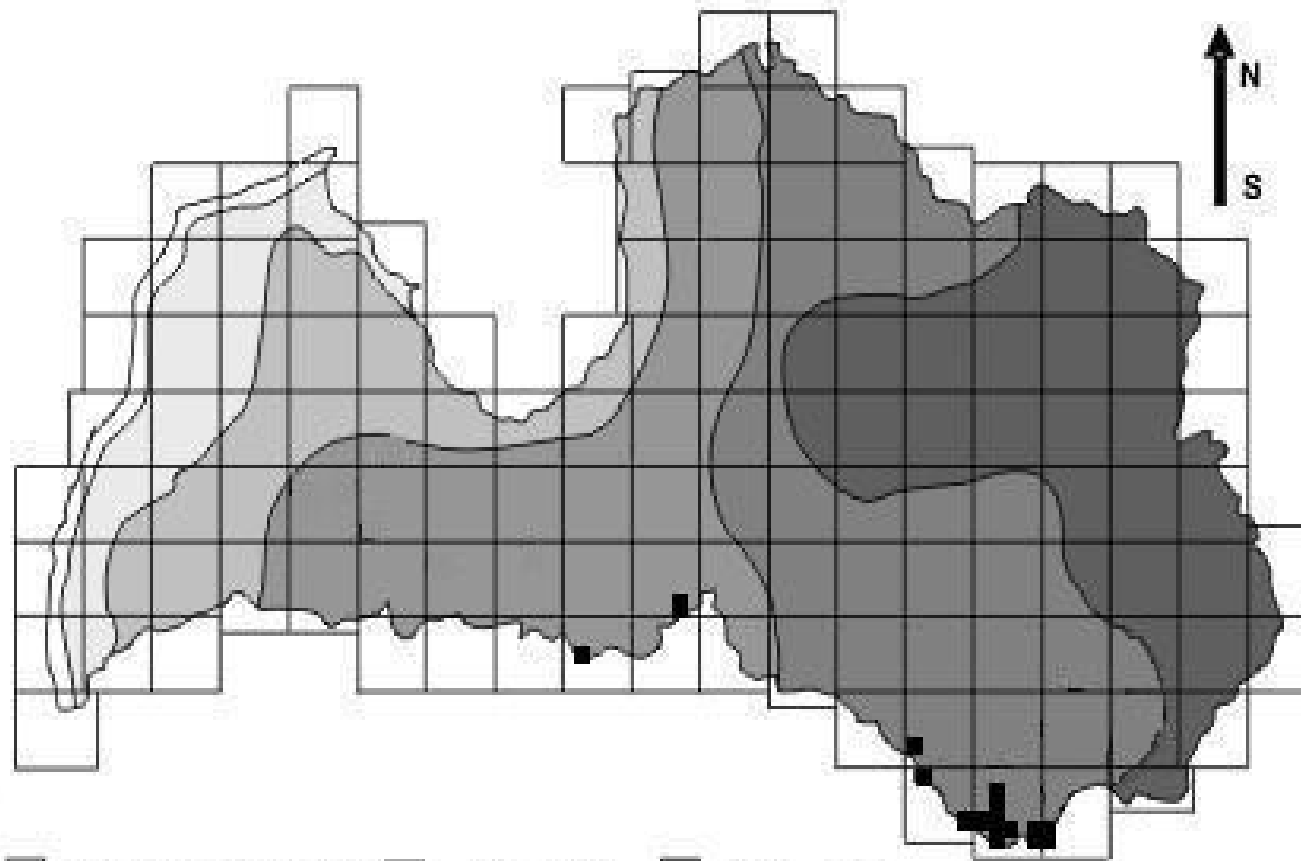

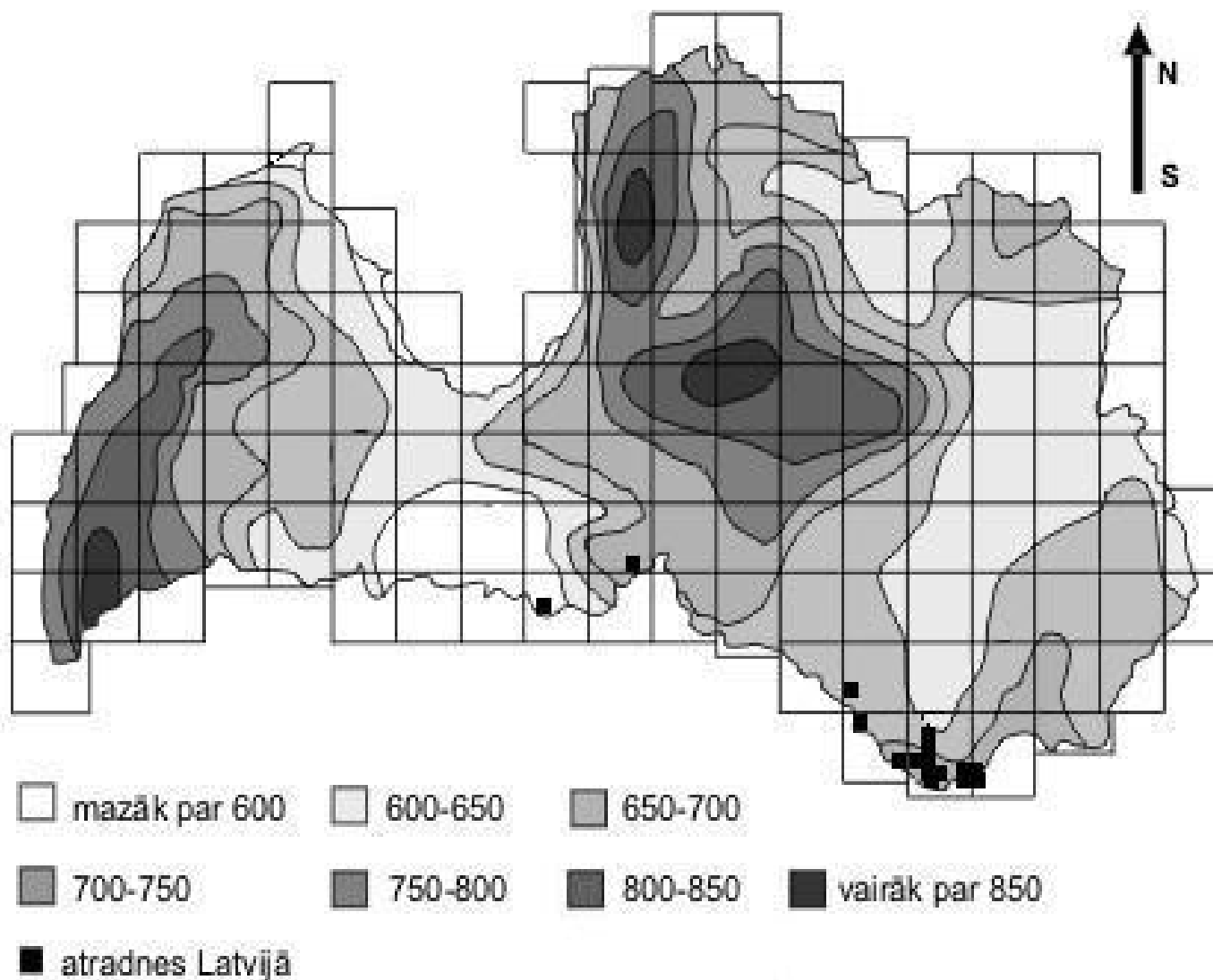
***B. bombina* atradņu izvietojums Latvijā un gaisa temperatūras jūlijā zonas Latvijā (Turlajs 2007).**

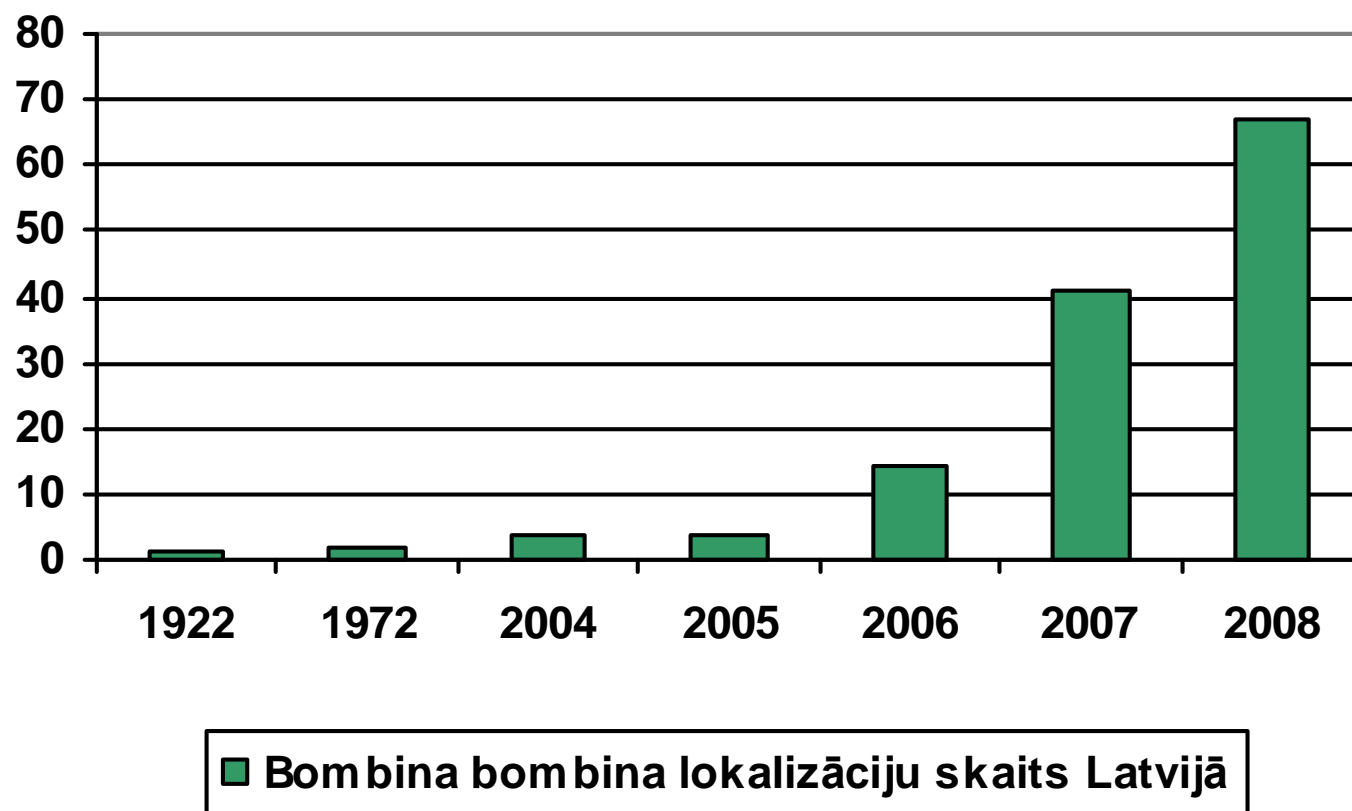
***B. bombina* atradņu izvietojums Latvijā un gaisa temperatūras janvārī zonas Latvijā (Turlajs 2007).**

B. bombina atradņu izvietojums Latvijā un nokrišņu daudzums (Turlajs 2007).

Reģistrēto *Bombina bombina* lokalizāciju Latvijā skaita dinamika.

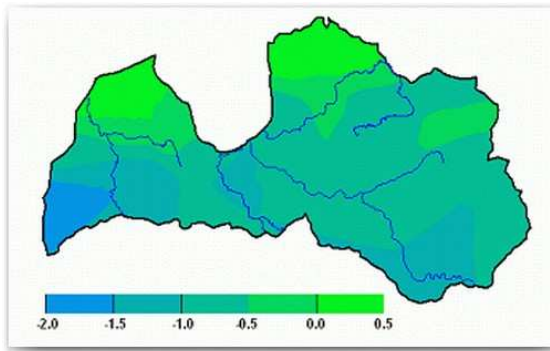

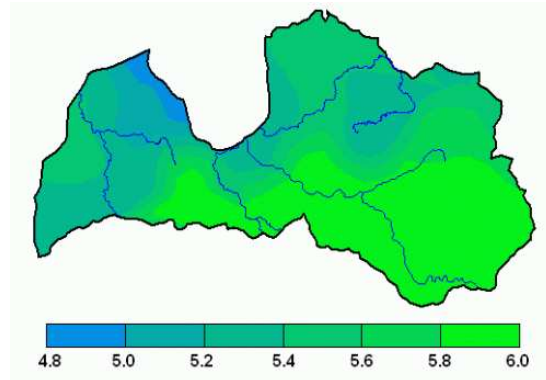
Diskusija

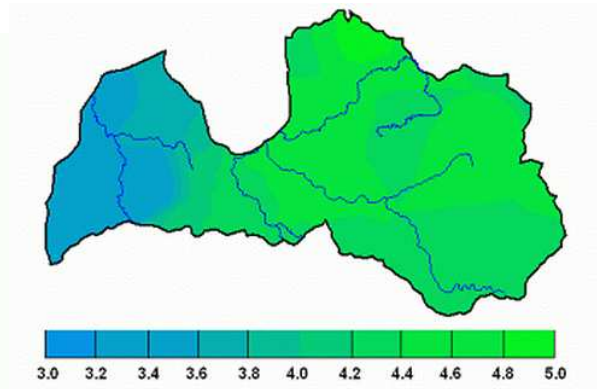
2006

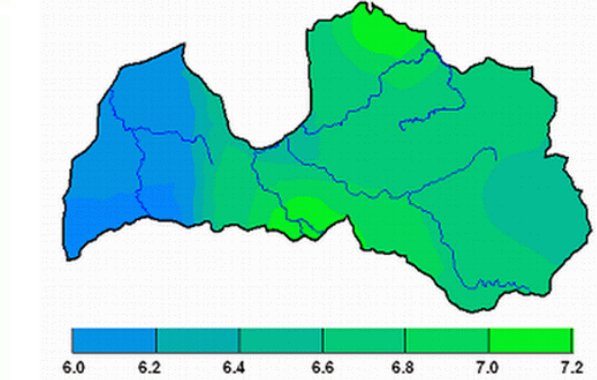
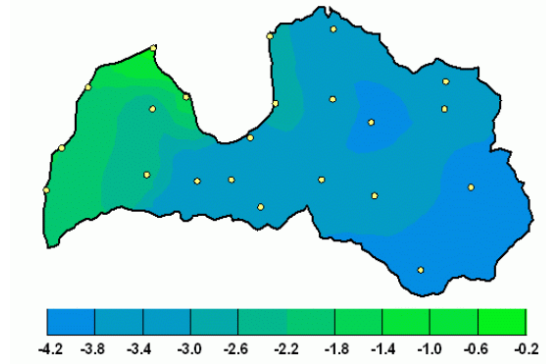
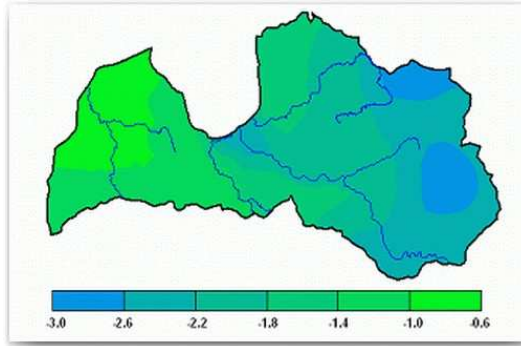
2007

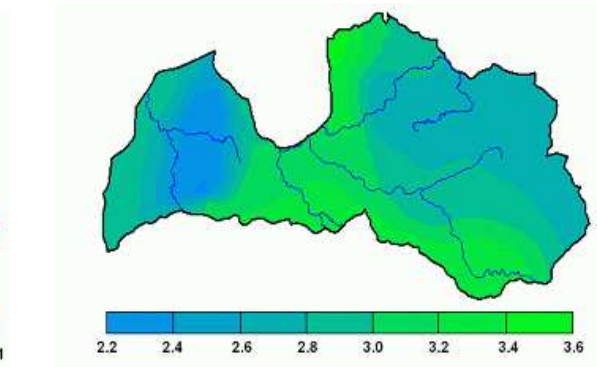
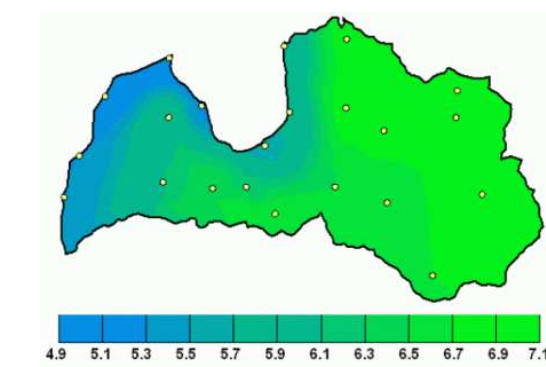
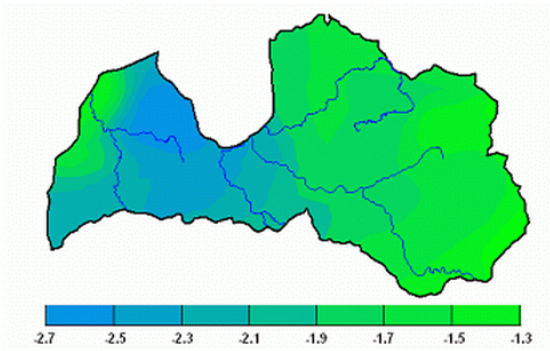
2008

I

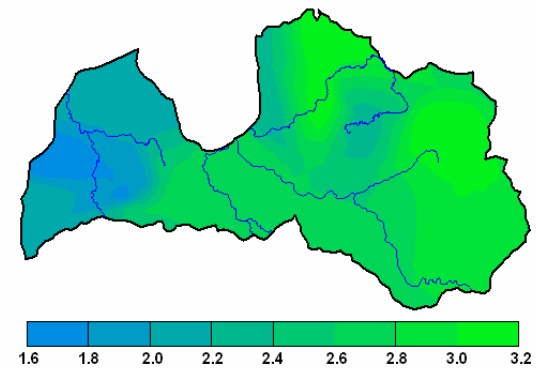
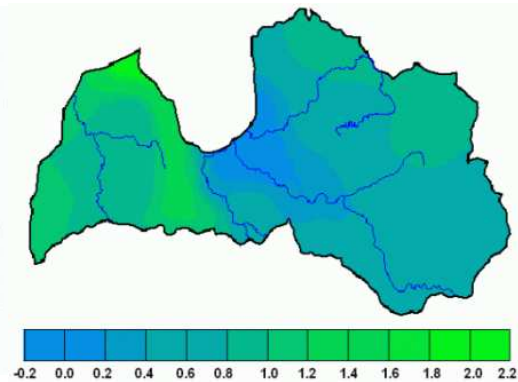
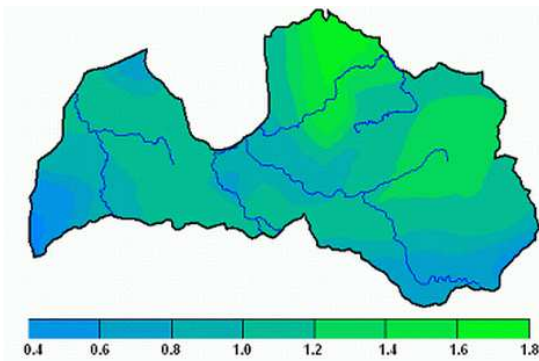

II

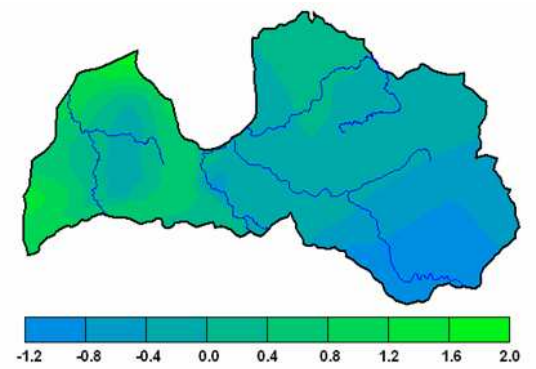
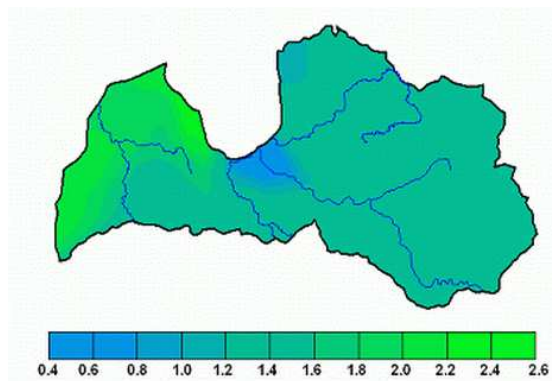
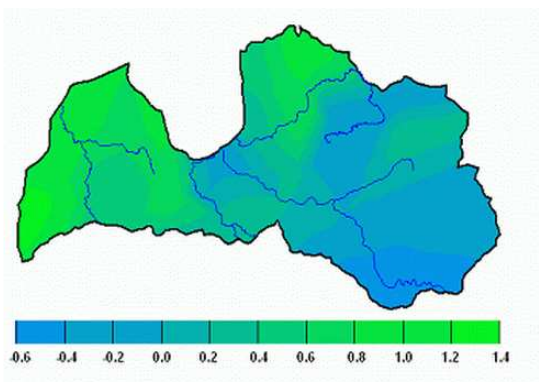

III

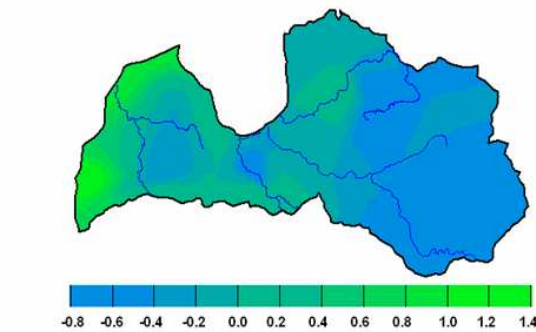
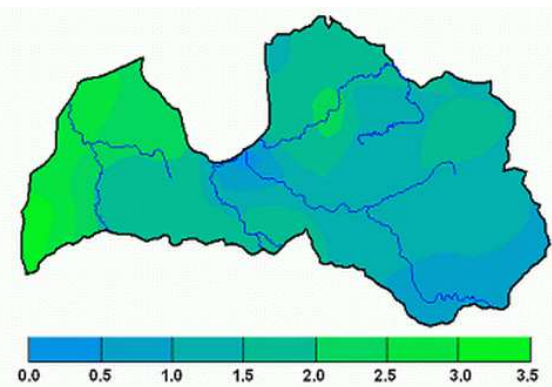
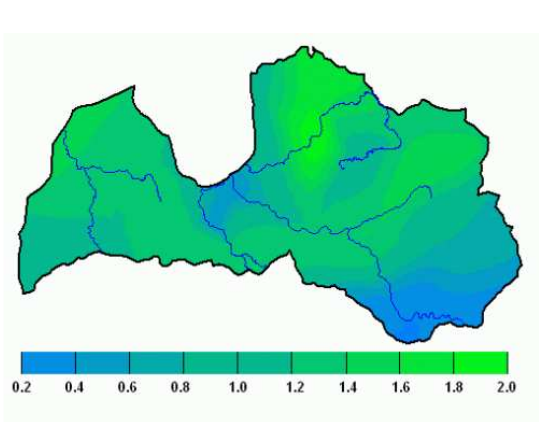

IV

V

3. attēls. Maija vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

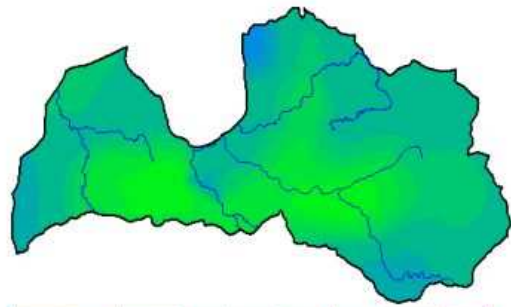
VI

3. attēls. Jūnija vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

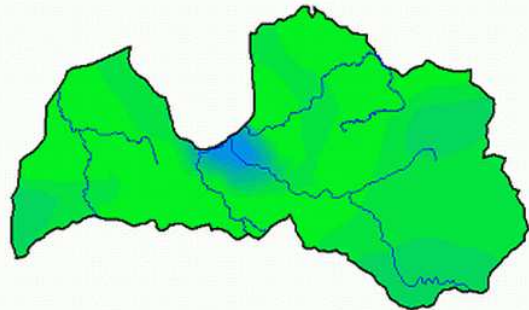
2006

2007

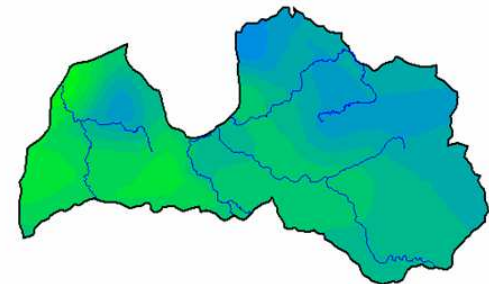
2008

1.8 2.0 2.2 2.4 2.6 2.8 3.0 3.2 3.4 3.6

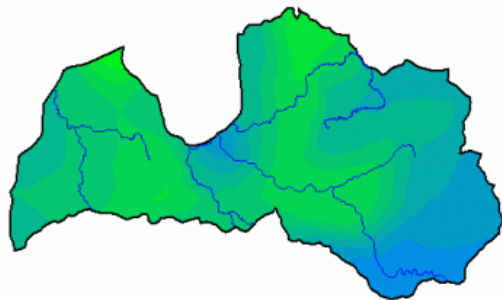
-1.9 -1.7 -1.5 -1.3 -1.1 -0.9 -0.7 -0.5 -0.3 -0.1 0.1 0.3

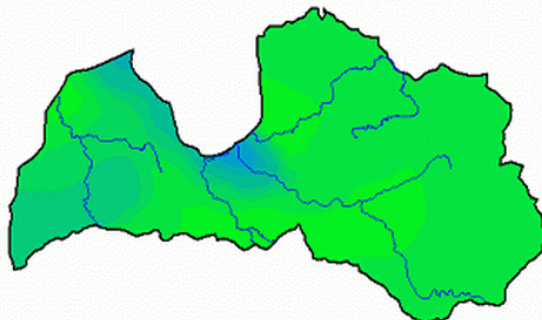
-0.4 -0.2 0.0 0.2 0.4 0.6 0.8 1.0 1.2

3. attēls. Jūlija vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

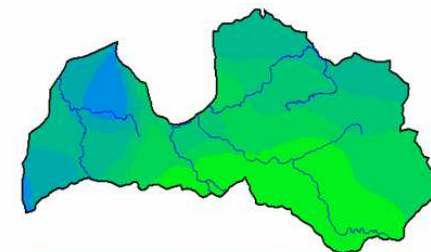
VII

0.8 1.0 1.2 1.4 1.6 1.8 2.0 2.2 2.4

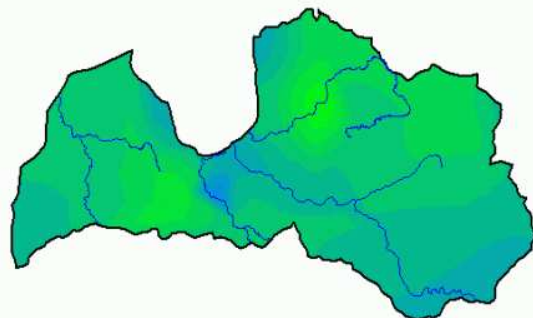
1.0 1.2 1.4 1.6 1.8 2.0 2.2 2.4 2.6

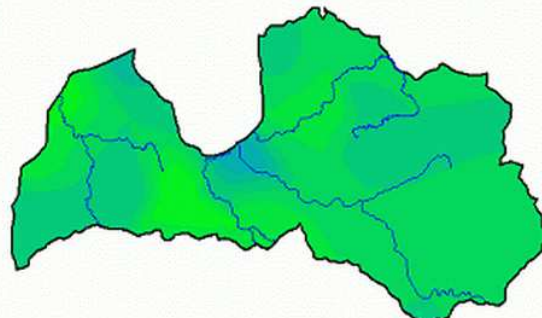
0.2 0.4 0.6 0.8 1.0 1.2 1.4

3. attēls. Augusta vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

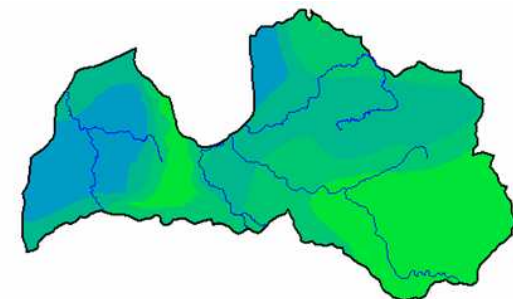
VIII

1.8 2.0 2.2 2.4 2.6 2.8 3.0 3.2 3.4

-0.6 -0.4 -0.2 0.0 0.2 0.4 0.6 0.8 1.0

-0.2 -0.4 -0.6 -0.8 -1.0

3. attēls. Septembra vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

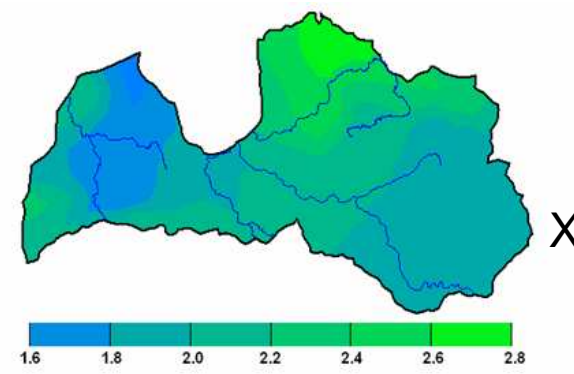
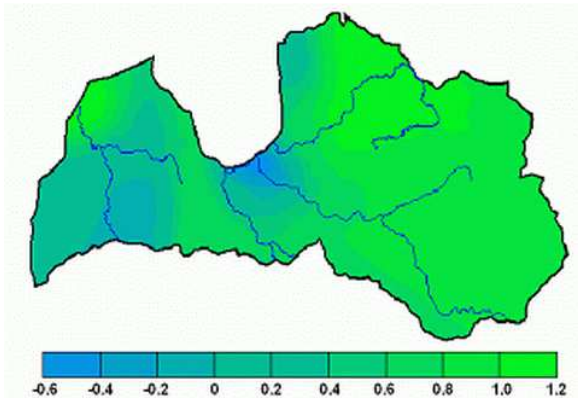
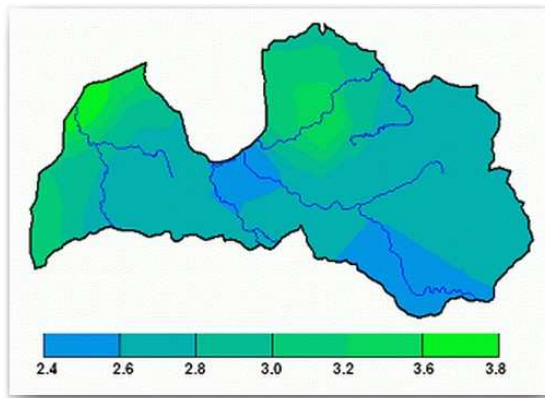
IX

2006

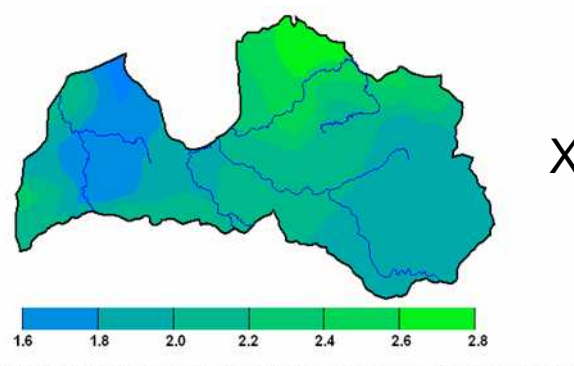
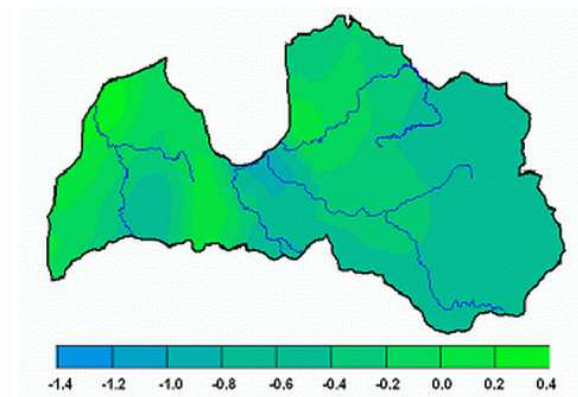
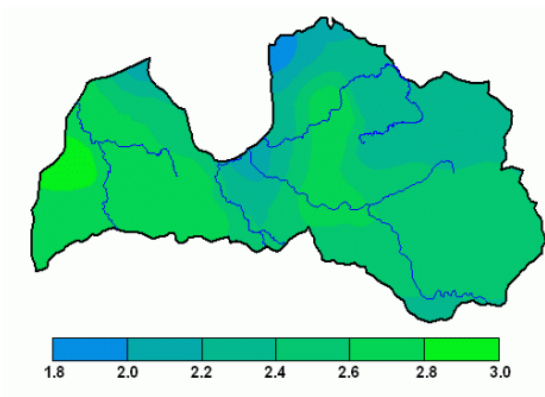
2007

2008

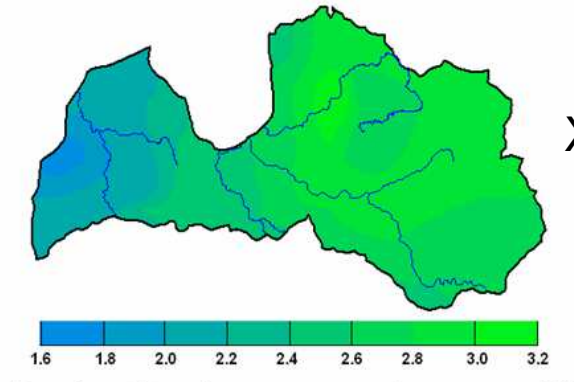
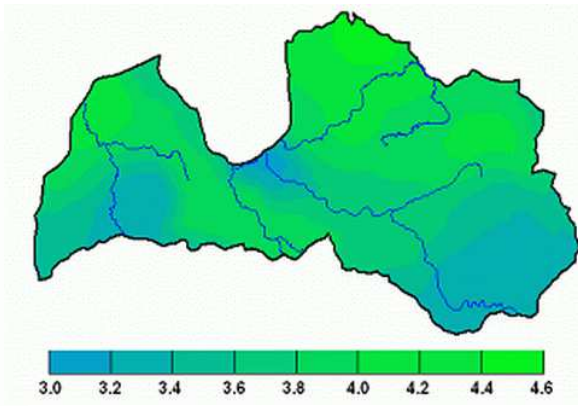
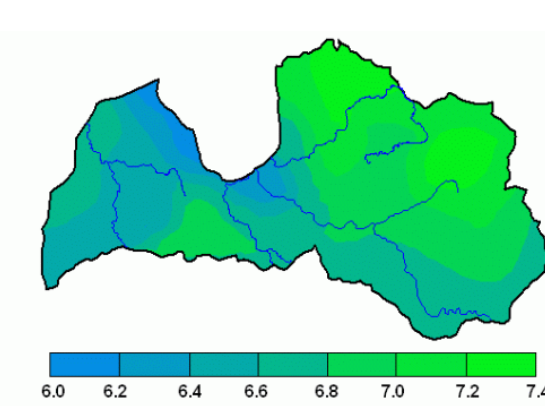

3. attēls. Oktobra vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

3. attēls. Oktobra vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

3. attēls. Decembra vidējās gaisa temperatūras novirze no normas (°C) Latvijā

2006

2007

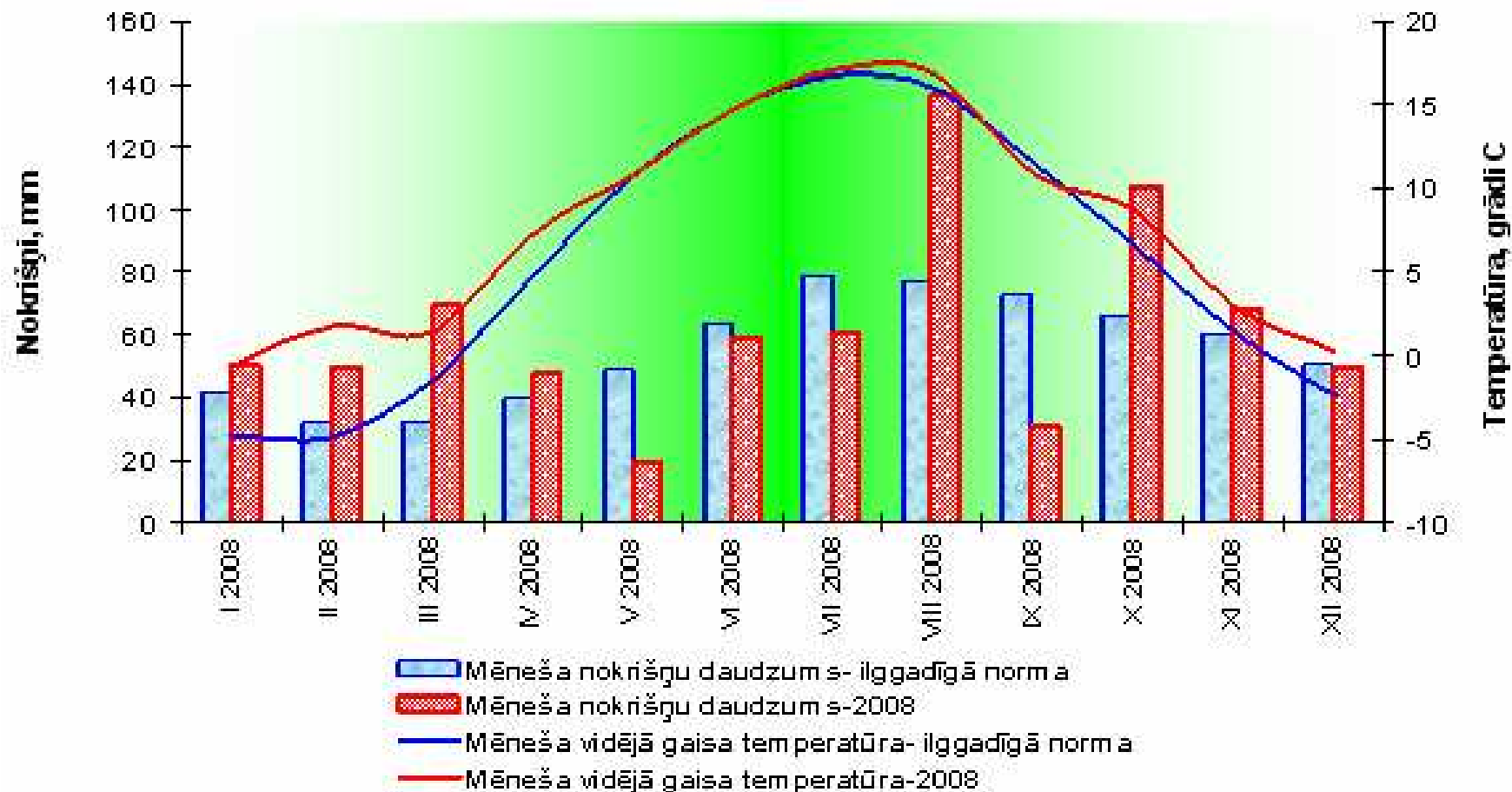
2008

X

XI

XII

2008. gads Latvijā līdz šim ir bijis salīdzinoši silts un nokrišņiem bagāts – visi 2008. gada mēneši ir bijuši siltāki par normu un ar lielāku kā parasti nokrišņu daudzumu. Vidējais vēja ātrums visos Latvijas novados bija mazāks par normu (LVĢMA 2009).

1. attēls. Gaisa temperatūras un nokrišņu daudzuma Latvijā izmaiņas gada gaitā

Secinājumi

- Klimata pasiltināšanās Latvijā, iespējams, pozitīvi ietekmē *Bombina bombina* populācijas izdzīvošanu, īpaši ziemā.
- Ar klimata pasiltināšanos var arī prognozēt *Bombina bombina* izplatīšanās turpināšanos uz ziemeļiem.
- Klimata pasiltināšanās mērenajā joslā pozitīvi ietekmē arī citu abinieku sugas, to skaitliskuma palielinašanos, un *Bombina bombina* kā batrahofāgs piedalās abinieku skaitliskuma regulēšanā.

Pateicamies par uzmanību

